

Кримськотатарський
Ресурсний Центр

АНАЛІЗ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ

АНАЛІЗ ГРУДЕНЬ 2025

<https://ctrcenter.org/uk>

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ ЗА ГРУДЕНЬ 2025 РОКУ

ЗАТРИМАННЯ

За грудень 2025 року було зафіксовано 14 затримань, 6 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ

За грудень 2025 року було зафіксовано 4 обшуки, 2 – щодо кримських татар.

АРЕШТИ

За грудень 2025 року зафіксовано 20 випадків арештів, 11 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

У грудні 2025 року було зафіксовано 10 випадків допитів, опитувань та «розмов», 2 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

У грудні 2025 року зафіксовано 26 випадків порушення права на справедливий суд, 16 – щодо кримських татар.

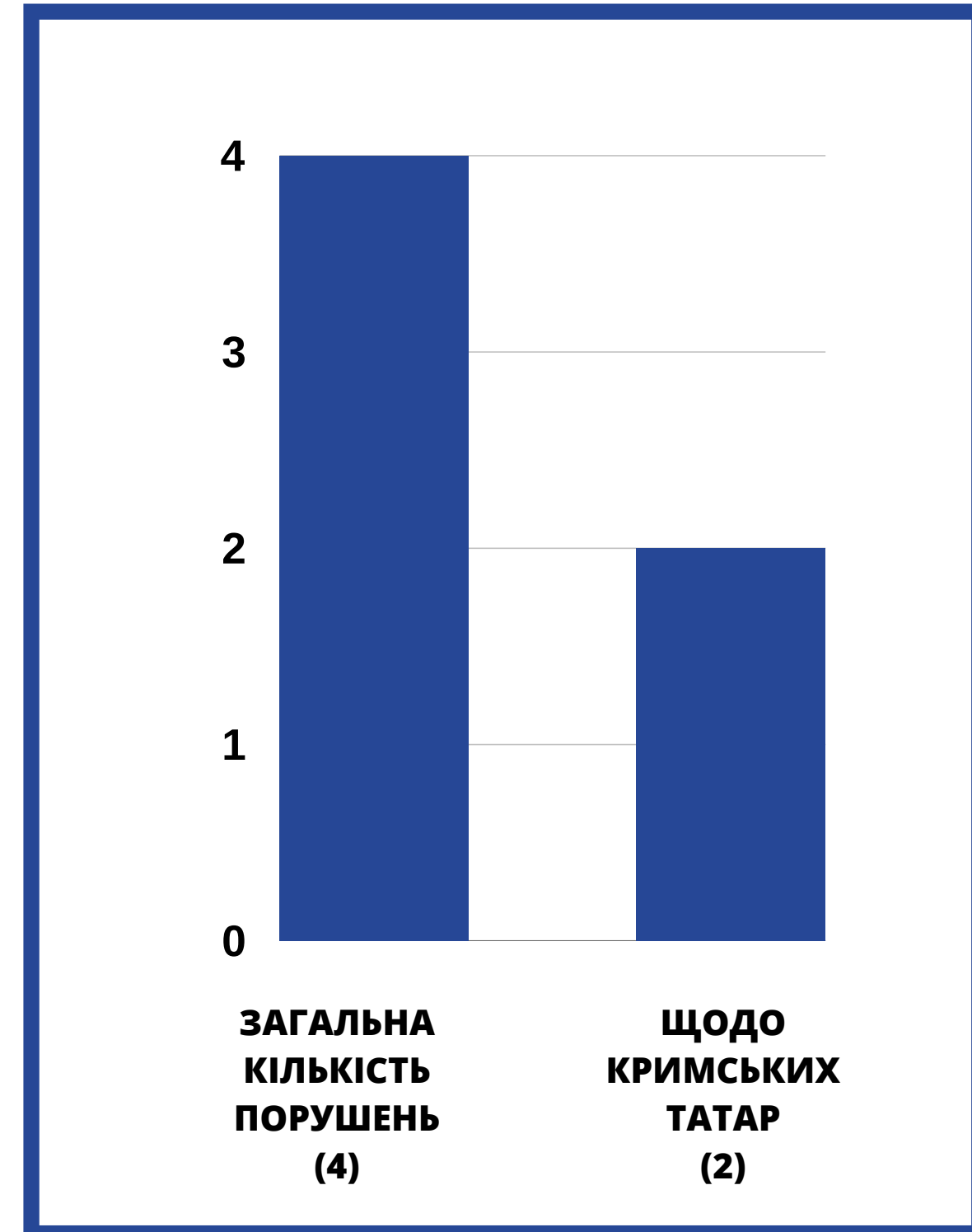
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

За грудень 2025 року зафіксовано щонайменше 7 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 6 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ – 4 (2)

За грудень 2025 року було зафіксовано 4 обшуки, 2 – щодо представників корінного кримськотатарського народу.

ОБШУКИ

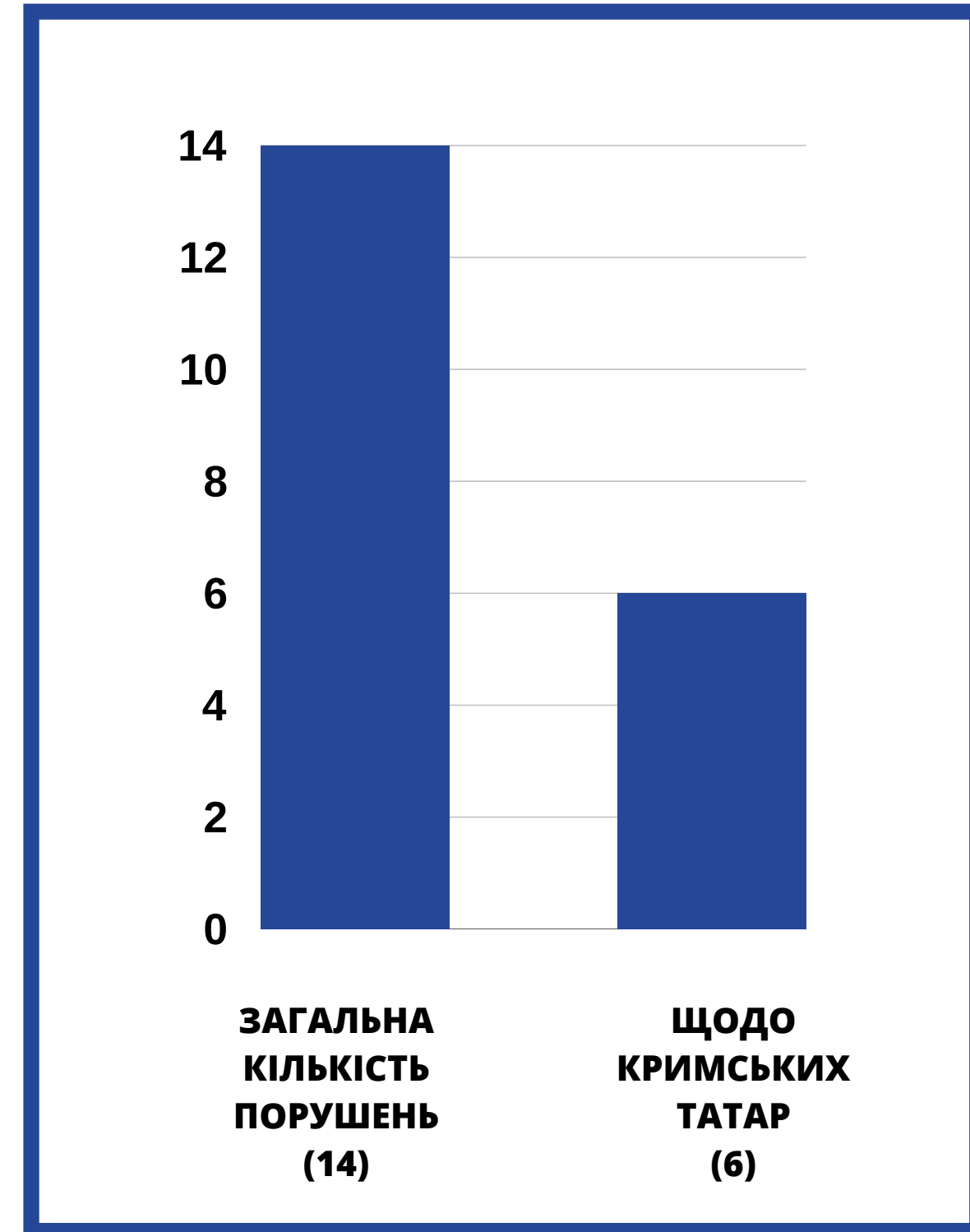
Окупанти провели обшуки:

- 4 грудня у домі кримськотатарської журналістки та політичної оглядачки **Ленори Дюльбер**.
- 11 грудня у приміщенні, де свою професійну діяльність здійснюють адвокати **Едем Семедляєв, Еміль Курбедінов**, а також юристи **Назім Шейхмамбетов, Ельвіна Семедляєва, Рустем Камілев і Ліля Гемеджи**.
- 12 грудня у будинках **Олени Івашиної та Ольги Подлесної**.

ЗАТРИМАННЯ - 14 (6)

За грудень 2025 року було зафіксовано 14 затримань, 6 - щодо кримських татар.

ЗАТРИМАННЯ

● Окупанти затримали або утримували:

- 3 грудня жительку Ак'яра (Севастополя), яку звинувачують у «публічних закликах до екстремістської діяльності» в інтернеті (інформація уточнюється).
- 4 грудня Ленору Дюльбер.
- 8 грудня жителя Ак'яра (Севастополя), якому інкримінують підготовку вибуху під автомобілем російського військового. Його звинуватили за статтями про «тероризм» та «держзраду» (інформація уточнюється).
- 11 грудня Едема Семедляєва, Назіма Шейхмамбетова, Лілю Гемеджі та Рустема Камієва.
- 12 грудня Олену Івашину та Ольгу Подлесну за підозрою у нібито причетності до діяльності організації «Свідки Єгови», яку в російській федерації безпідставно визнано «екстремістською».

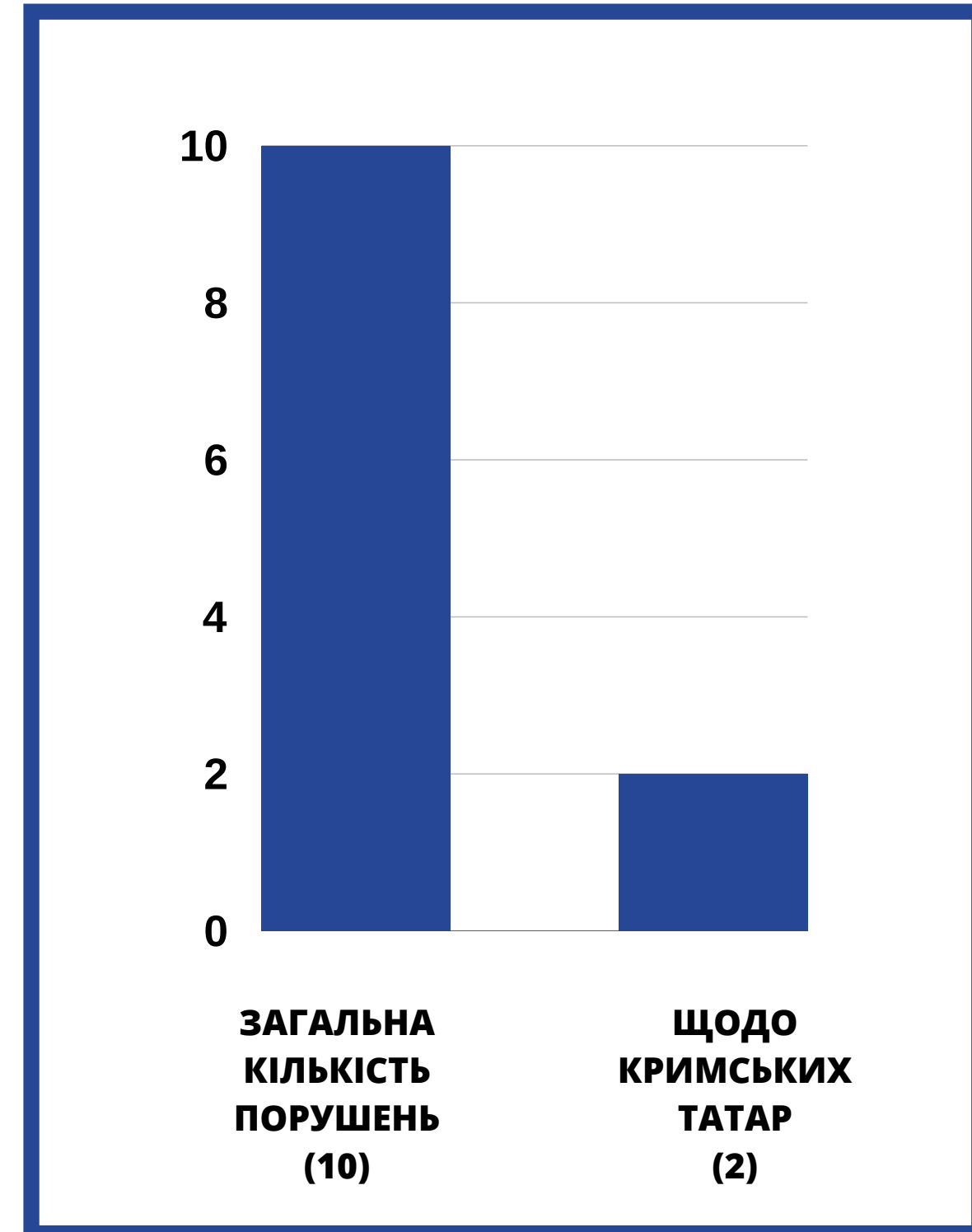
ЗАТРИМАННЯ

- 16 грудня жителя Керчі, нібито колишнього співробітника СБУ, за статтею про публічні заклики до терористичної діяльності в інтернеті (ч. 2 ст. 205.2 КК рф) (інформація уточнюється).
- 22 грудня жителя півострова «нібито за державну зраду» (інформація уточнюється).
- 26 грудня Рустема Фахрієва за «сприяння терористичній діяльності» за статтею 205.1 КК рф.
- 26 грудня мешканця півострова, якого звинувачують у «державній зраді» (інформація уточнюється).
- 29 грудня 53-річну мешканку Ак'яра (Севастополя), звинувативши її у «дискредитації зс рф» через висловлювання у соціальних мережах (інформація уточнюється).

ДОПИТИ - 10 (2)

У грудні 2025 року було зафіксовано 10 випадків допитів, опитувань та «розмов», 2 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

Таких дій з боку російських силовиків зазнавали:

- жителька Ак'яра (Севастополя), яку затримали за звинуваченнями у «публічних закликах до екстремістської діяльності» в інтернеті.
- Ленора Дюльбер.
- житель Ак'яра (Севастополя), якому інкримінують підготовку вибуху під автомобілем російського військового.
- житель Керчі, нібито колишній співробітник СБУ, якого заарештували за статтею про публічні заклики до терористичної діяльності в інтернеті (ч. 2 ст. 205.2 КК рф).
- житель півострова, якого затримали «нібито за державну зраду».
- Олена Івашина.
- Ольга Подлесна.
- Рустем Фахрієв.

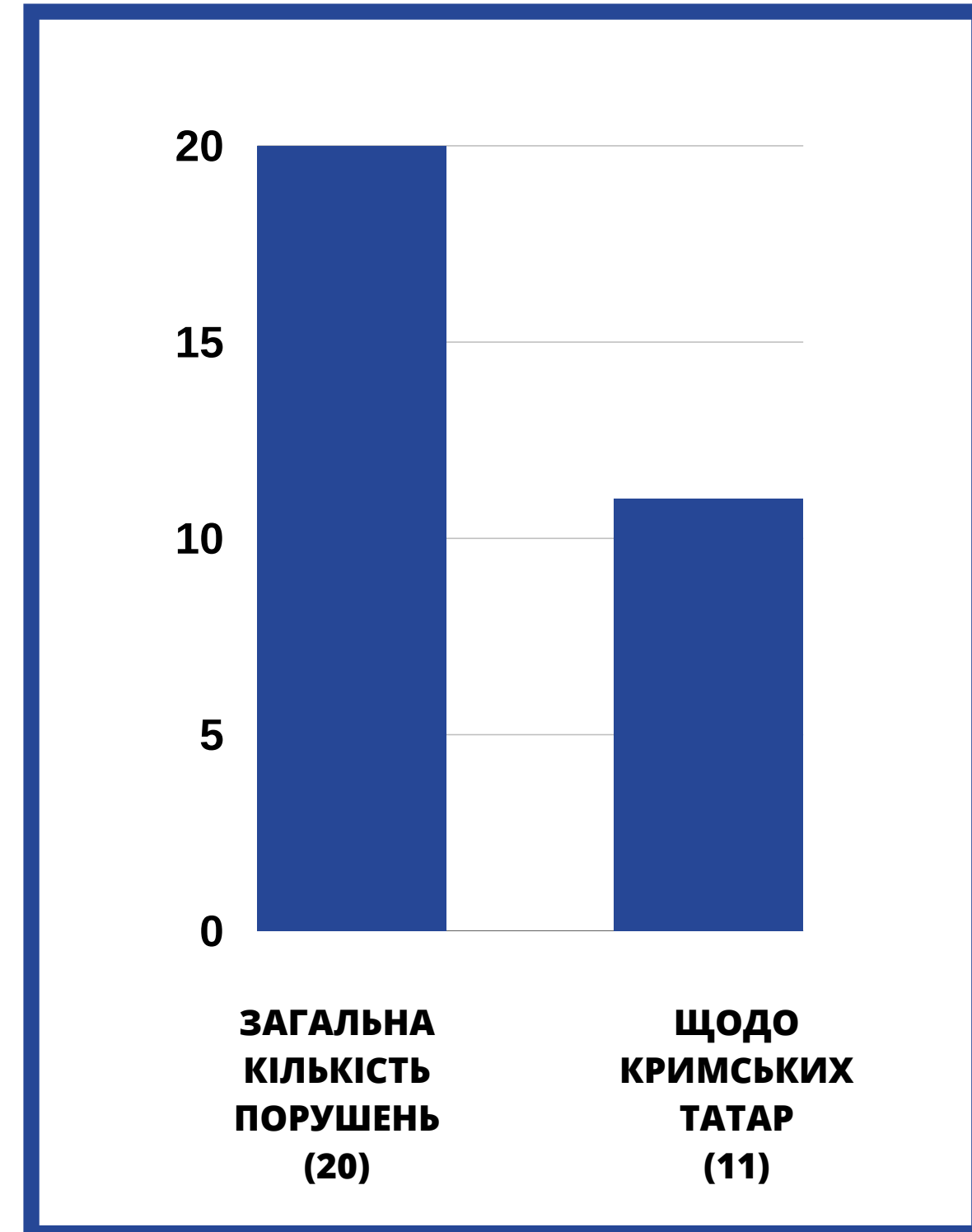
ДОПИТИ

- мешканець півострова, якого звинувачують у «державній зраді».
- 53-річна мешканка Ак'яра (Севастополя), звинувачена у «дискредитації зс рф» через висловлювання у соціальних мережах.

АРЕШТИ - 20 (11)

За грудень 2025 року зафіксовано 20 випадків арештів, 11 – щодо кримських татар.

АРЕШТИ

● Нові арешти (8):

- 3 грудня заарештували жительку Ак'яра (Севастополя) за звинуваченням у «публічних закликах до екстремістської діяльності» в інтернеті (інформація уточнюється).
- 8 грудня заарештували жителя Ак'яра (Севастополя) за нібито підготовку вибуху під автомобілем російського військового. Щодо нього порушили справи за статтями про «тероризм» та «держзраду» (інформація уточнюється).
- 12 грудня заарештували Олену Івашину та Ольгу Подлесну за підозрою у нібито причетності до діяльності організації «Свідки Єгови», яку в російській федерації безпідставно визнано «екстремістською».
- 16 грудня заарештували жителя Керчі, нібито колишнього співробітника СБУ за статтею про публічні заклики до терористичної діяльності в інтернеті (ч. 2 ст. 205.2 КК рф) (інформація уточнюється).

АРЕШТИ

- 22 грудня заарештували жителя півострова «нібито за державну зраду» (інформація уточнюється).
- 26 грудня заарештували Рустема Фахрієва за «сприяння терористичній діяльності» за статтею 205.1 КК рф.
- 26 грудня заарештували мешканця півострова, якого звинувачують у «державній зраді» (інформація уточнюється).

АРЕШТИ

Вироки (4):

- Окупанти засудили кримського татарина **Ельдара Карамурзаєва** до 8 років колонії у справі батальйону імені Номана Челебіджіхана.
- Окупаційна влада Криму заочно засудила 35-річного **Назара Трофімова**, оголосивши його в розшук і стверджуючи, що він «переховується від слідства». Чоловіка звинувачують у нібито екстремізмі через коментарі в Telegram.
- **Ніяру Ерсамбетову** засудили до 15 років колонії та півтора року обмеження волі за співпрацю з партизанським рухом «Атеш» та нібито передачу інформації про склад пального та позиції ППО.
- 19 грудня окупаційний суд ухвалив вирок щодо **52-річного місцевого жителя**, засудивши його до 3 років позбавлення волі за «коментарі у соціальних мережах», які було кваліфіковано як «призови до екстремістської діяльності» (інформація уточнюється).

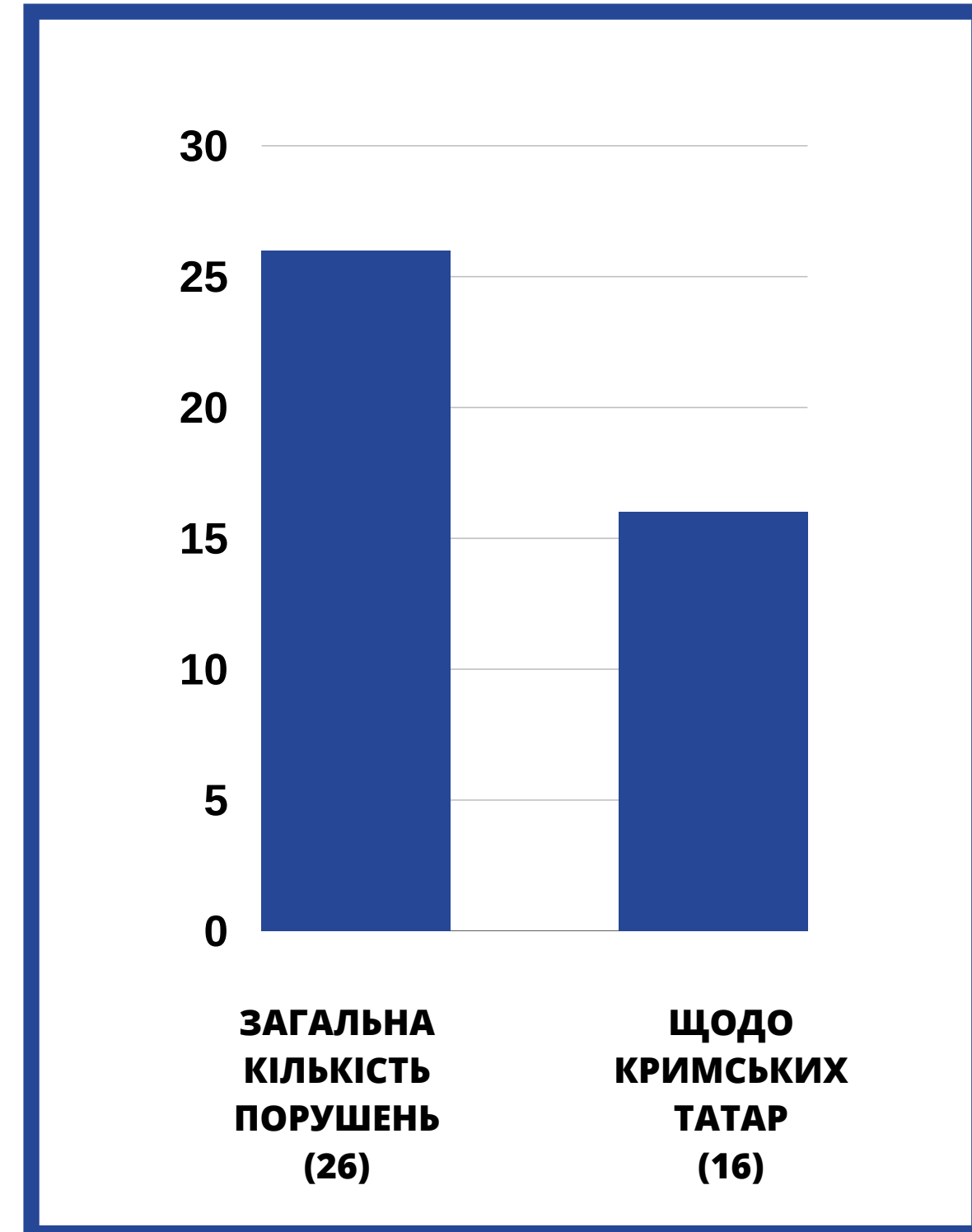
АРЕШТИ

Термін утримання під вартою продовжили: Есмi Нiметулаєвiй, Ельвiзi Алiєвiй, Февзiє Османовiй, Насiбi Саiдовiй, Азiзу Азiзову, Мемету Люманову, Рустему Османову та Мустафi Абдураманову.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД 26 (16)

У грудні 2025 року зафіксовано 26 випадків порушення права на справедливий суд, 16 – щодо кримських татар.

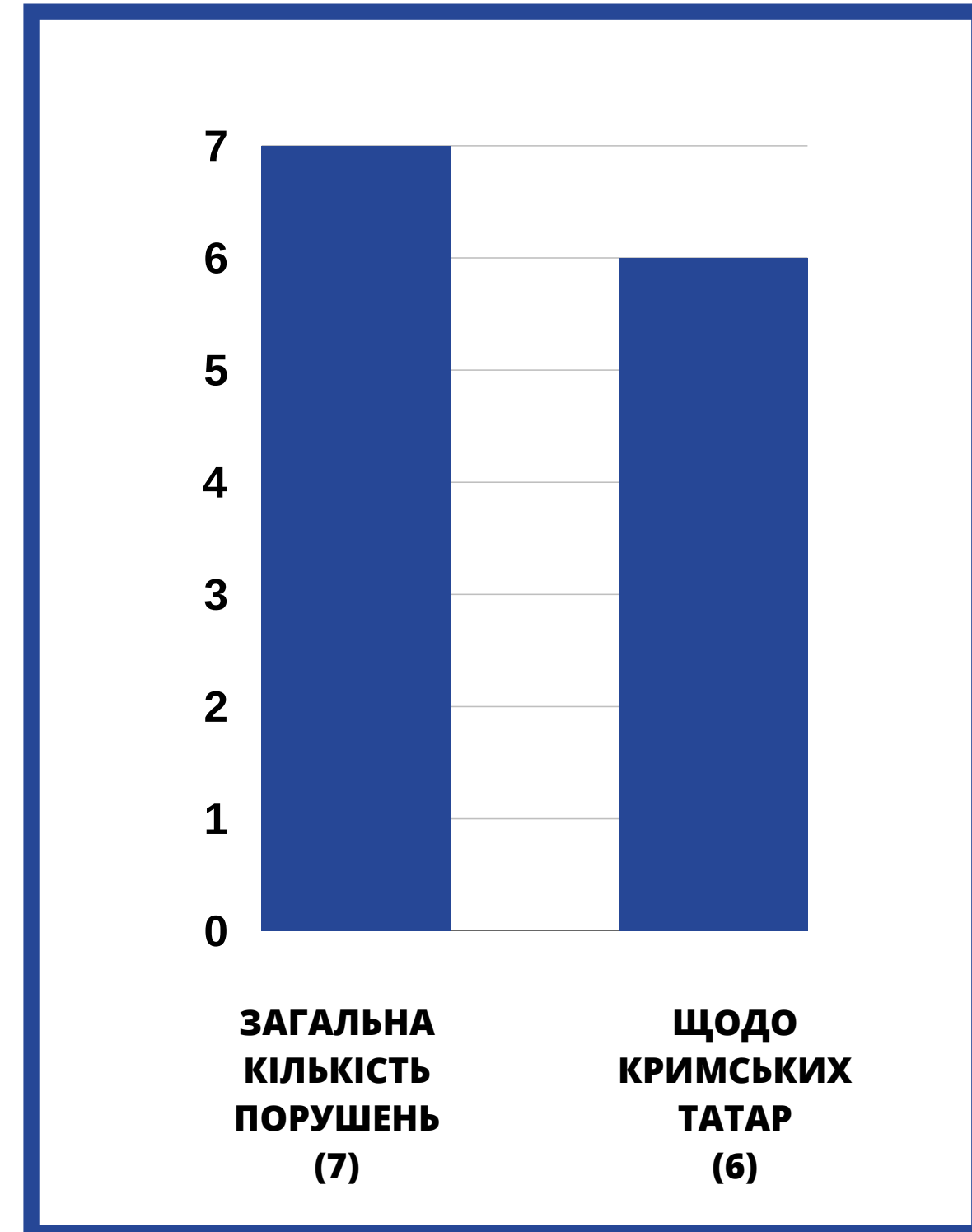
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За звітний період, окрім продовження термінів арештів, вироків та нових арештів, продовжувалися фіксуватися системні відхилення апеляційних скарг адвокатів, а також винесення штрафів.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я - 7 (6)

За грудень 2025 року зафіксовано щонайменше 7 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 6 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

Протягом місяця це право було порушено щодо політв'язня Криму – **Тофіка Абдулгазієва, Богдана Зізи, Меджита Абдурахманова, Амета Сулейманова, Едема Смаїлова, Ленура Халілова, Тофіка Абдулгазієва.**

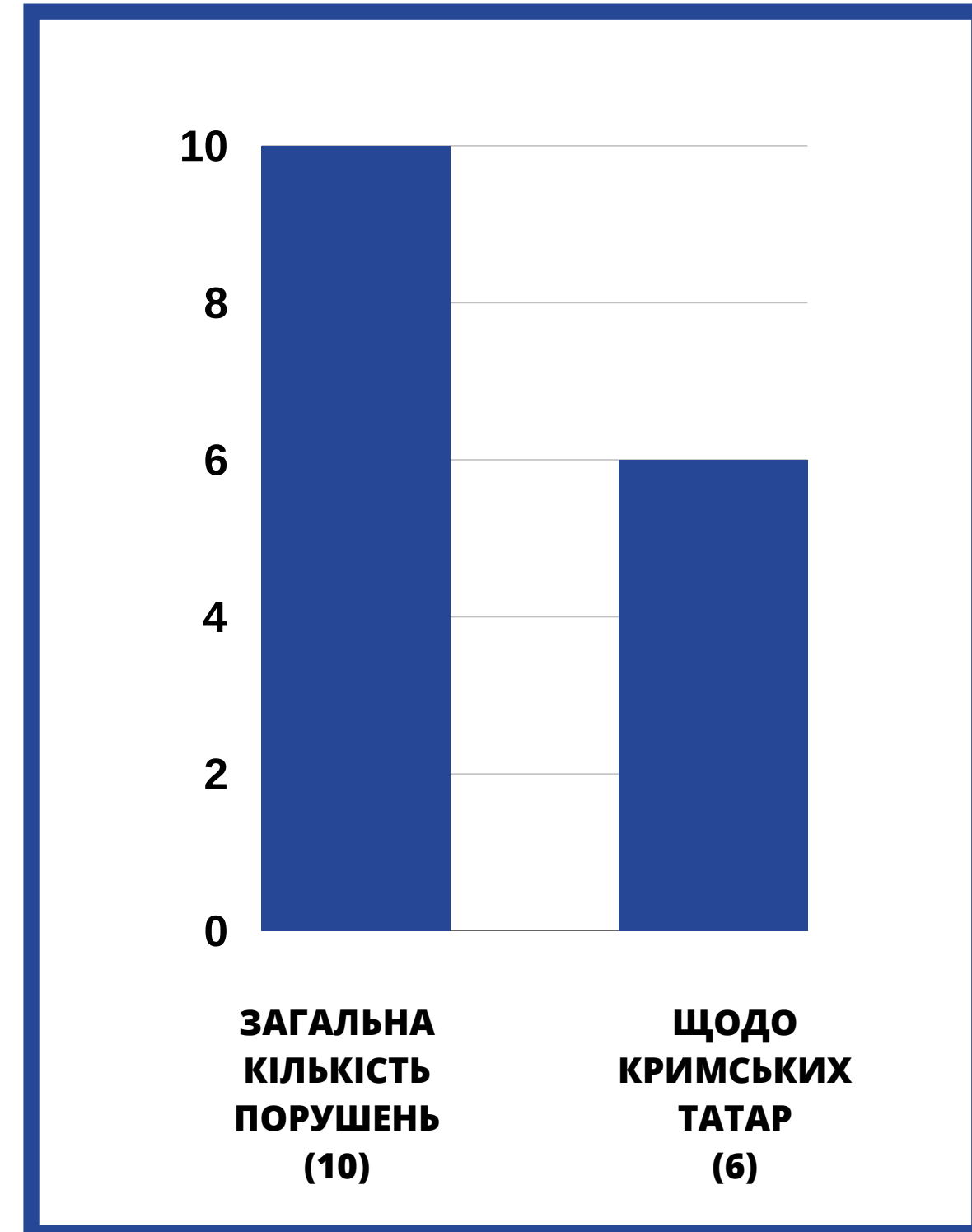
Подібні випадки порушень пов'язані з погіршенням стану здоров'я політв'язнів у місцях несвободи, ігноруванням клопотань адвокатів та самих ув'язнених, ненаданням належної медичної допомоги.

ЕТАПУВАННЯ – 10 (6)

У грудні 2025 року було зафіксовано 10 випадків етапування, 6 – щодо кримських татар.

Окупанти етапували: Олександра Сізікова, Абібуллу Смедляєва, Еміра Куртнезірова, Рустема Мустафаєва, Мирзалі Тажибаєва, Бахтіяра Абласва, Сергія Яцкова, Еміра Куртнезірова, Аліну Грек, Ірину Левченко.

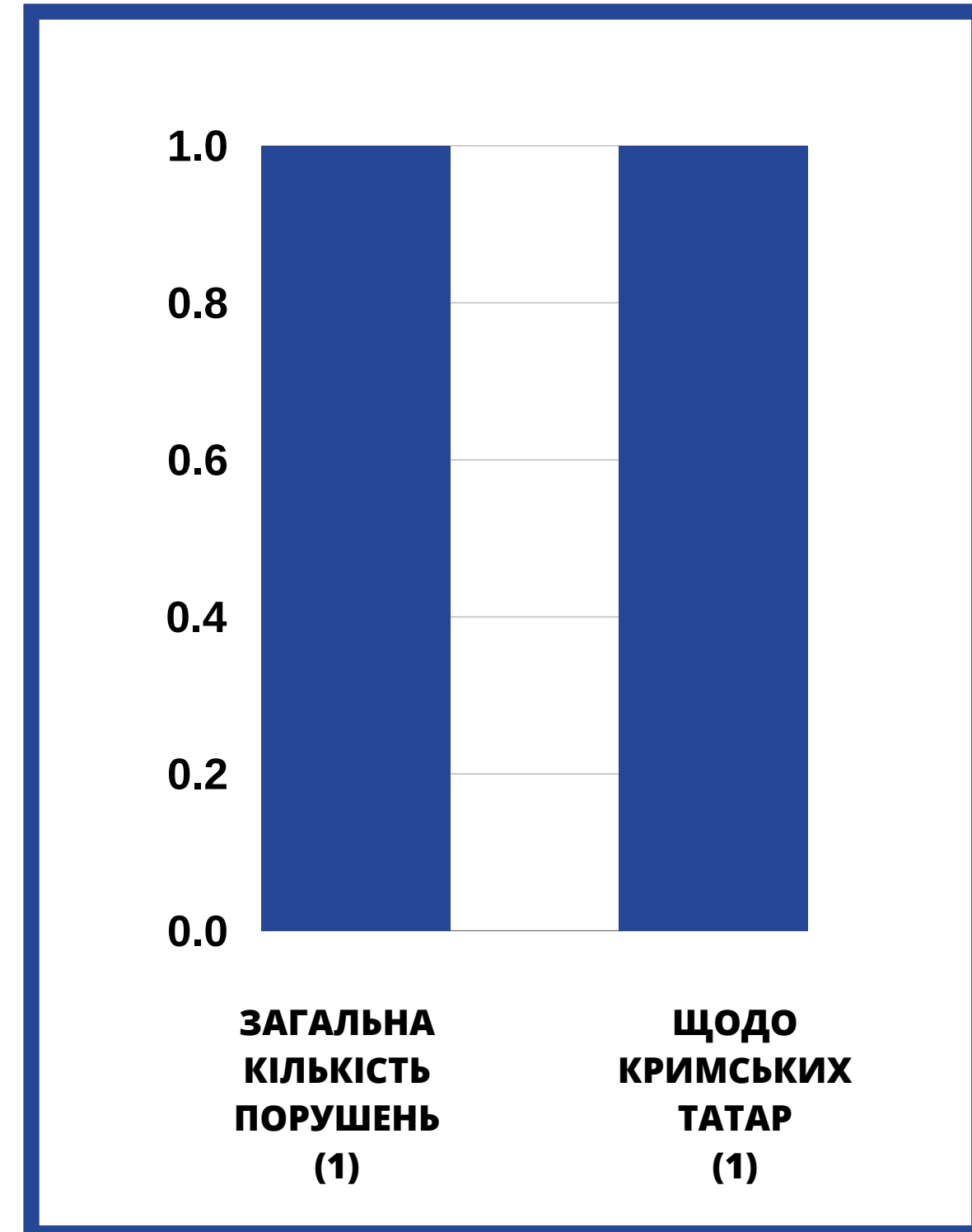

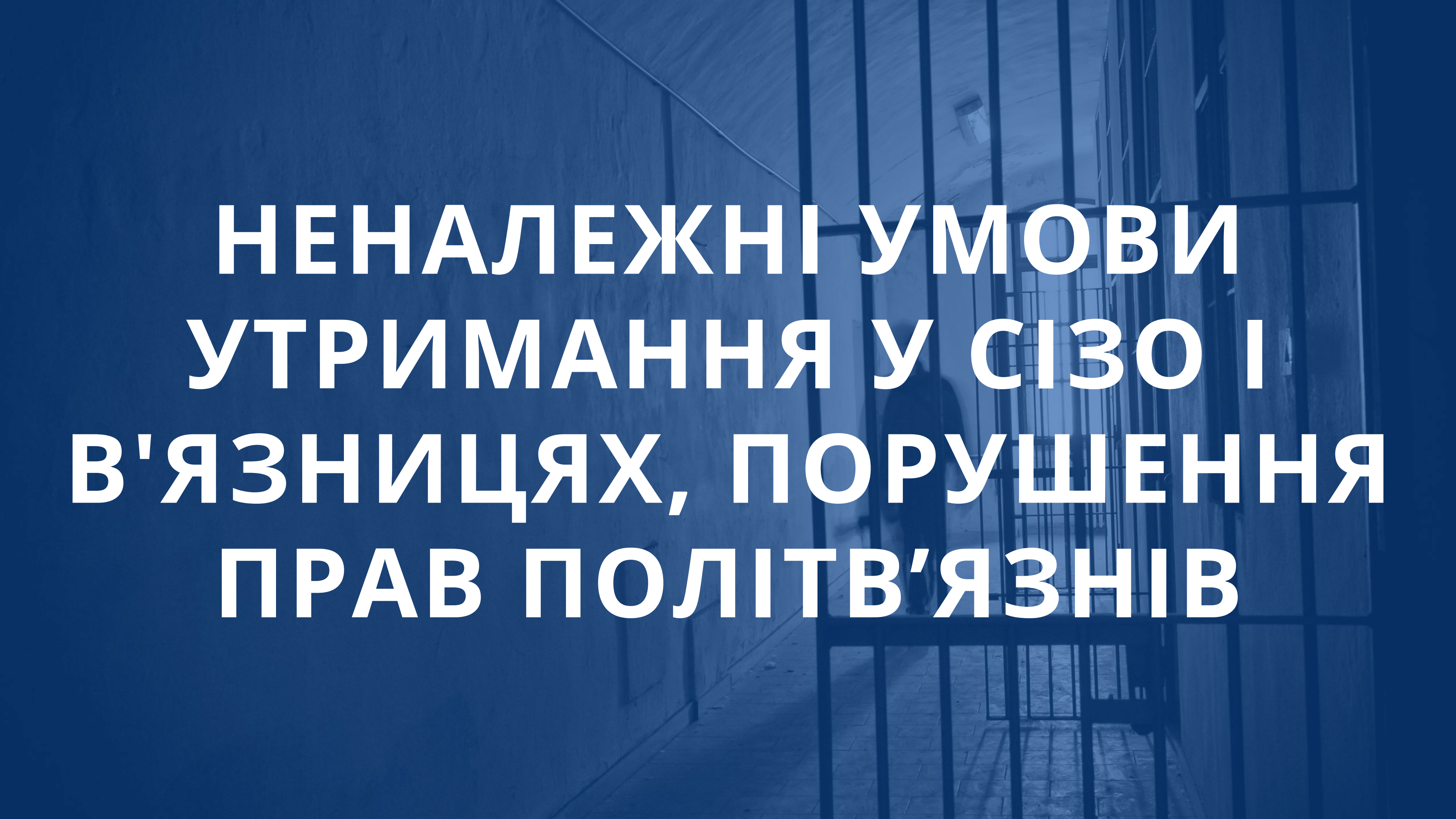
ШТРАФИ - 1 (1)

За грудень 2025 року зафіксовано щонайменше 1 штраф, 1 – щодо кримського татарина.

Окупанти оштрафували:

- **74-річного колишнього вчителя історії Енвера Сейтмететова на 2000 рублів за ч.1 ст.13.48 КпАП рф — нібито за «ототожнення дій СРСР та нацистської Німеччини».**

**НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ
УТРИМАННЯ У СІЗО І
В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ
ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ**

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

У ШІЗО, СУУ або ПКТ утримувалися 3 політв'язні: Меджит Абдурахманов, Володимир Якименко, Теймур Абдуллаєв.

- Політв'язень Богдан Зіза зазнає катувань і серйозних проблем зі здоров'ям у російській колонії.
- Політв'язень Амет Сулейманов опинився без життєво необхідних препаратів, адже російська тюрма вже двічі повернула посилки з ліками, які його дружина надсилала ще з жовтня.
- Окупанти внесли 41-річного громадянина України Рустема Фахрієва до переліку «терористів та екстремістів» Росфінмоніторингу.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- РФ внесла чотирьох кримських татарок, фігуранток першої жіночої «справи Хізб ут-Тахрір» Есму Німетулаєву, Ельвізу Алієву, Февзіє Османову та Насібу Саїдову до так званого «Переліку організацій та фізичних осіб, щодо яких є відомості про причетність до екстремістської діяльності або тероризму».
- Окупаційний суд у Криму відмовив кримському політв'язню Різі Ізетову в переведенні до виправної установи ближче до місця проживання родини.

ПОРУШЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАВ

ПОРУШЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАВ

- 26 грудня в Кєзлєві (Євпаторії) російські силовики за участі представників Духовного управління мусульман Криму здійснили захоплення історичної мечеті Хан-Джамі. Під час підготовки громади до п'ятничного намазу вірян силоміць вигнали з мечеті, зафіксовано затримання, вивезення людей у невідомому напрямку та позасудовий тиск на тлі незавершених судових спорів щодо права користування культовою спорудою.

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

- Окупанти продовжують незаконну вирубку та вивезення лісу з території окупованого Криму. Через Красноперекопськ та Армянськ рухаються колони військових вантажівок, заповнених зрізаними деревами.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- Окупаційна влада Криму включила до списку чергової «націоналізації» активів 84 фізичних та юридичних осіб, яких звинувачують у підтримці України та Збройних сил України.
- З початку 2025 року окупаційна адміністрація рф внесла щонайменше 79 об'єктів так званої культурної та археологічної спадщини Криму до Єдиного державного реєстру пам'яток історії та культури народів росії.

**ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ,
ПРОПАГАНДА,
НЕЗАКОННА
МОБІЛІЗАЦІЯ**

ПРОПАГАНДА

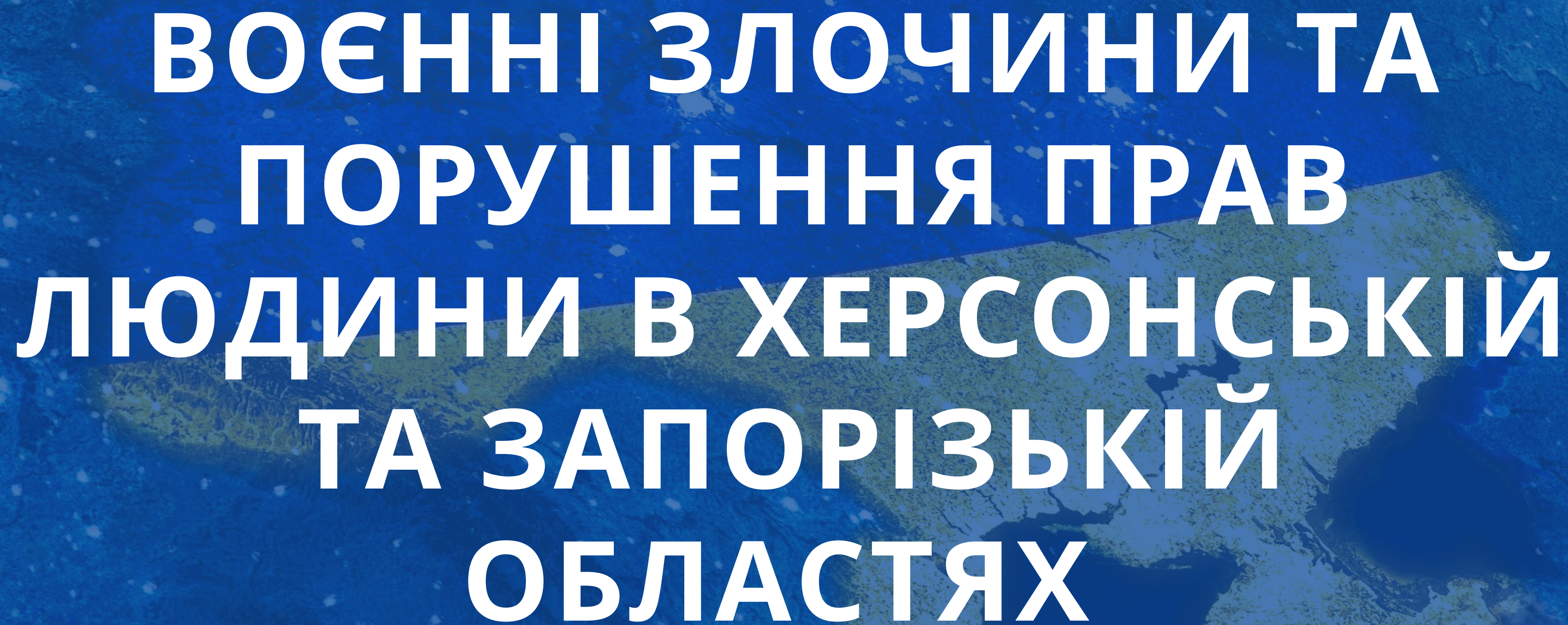
- 8 грудня у МБОУ «Школа-ліцей № 3 ім. А.С. Макаренка» в окупованому Криму відбулося показове мілітаризоване свято: учні 5 класу дали присягу кадета Слідчого комітету росії.
- У місті Саки на території Свято-Іллінського храму російські окупанти провели практичне заняття із поводження зі стрілецькою зброєю для дітей. У заході взяли участь за російські бійці формування «Барс-Крим».

МОБІЛІЗАЦІЯ

- В окупованому Криму російські адміністрації розпочали впровадження реєстру електронних повісток від військкоматів. Відтепер виклик на примусову військову службу може з'явитися виключно в електронній системі без вручення паперової повістки.
- В окупованому Криму російська окупаційна адміністрація вперше здійснила масовий призов на строкову військову службу студентів першого курсу, які раніше скористалися правом на відстрочку від призову.

ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ

- 13 грудня в Акмєсджіті (Сімферополі) пройшли навчання підрозділів територіальної оборони «Барс-Крим», Міністерства оборони рф, інших силових і правоохоронних структур. Метою цих навчань була протидія проникненню диверсійних груп противника на територію республіки.

A satellite map of Ukraine is shown in a dark blue color scheme. The text is overlaid in white, bold, uppercase letters. The text reads: "ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ХЕРСОНСЬКІЙ ТА ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТЯХ".

**ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА
ПОРУШЕННЯ ПРАВ
ЛЮДИНИ В ХЕРСОНСЬКІЙ
ТА ЗАПОРІЗЬКІЙ
ОБЛАСТЯХ**

ЗАТРИМАННЯ – 1

За грудень 2025 року зафіксовано щонайменше 1 випадок затримання в Херсонській та Запорізькій областях.

ЗАТРИМАННЯ

- 9 грудня затримали 56-річну жительку Херсонщини, звинувачуючи її у «публічних закликах проти безпеки рф» через збір коштів для українських військових (інформація уточнюється).

АРЕШТИ – 2

За грудень 2025 року зафіксовано щонайменше 2 випадки арештів в Херсонській та Запорізькій областях.

АРЕШТИ

Вироки:

- 10 грудня жителя Каховки засудили до 19 років позбавлення волі за публічні заклики до екстремізму та посягання на життя співробітників правоохоронних органів (інформація уточнюється).

Новий арешт:

- 9 грудня заарештували 56-річну жительку Херсонщини, звинувачуючи її у «публічних закликах проти безпеки РФ» через збір коштів для українських військових (інформація уточнюється).

ПРОПАГАНДА

ПРОПАГАНДА

- До Дня Конституції рф окупаційні силовики провели так званий «урок мужності» для учнів середньої школи в селі Щасливцево.
- 11 грудня окупанти провели учням першої Генічеської школи так званий «урок мужності», на якому пропагували «подвиги сучасних захисників Вітчизни».
- На новоокупованих територіях півдня України російські окупаційні адміністрації розпочали чергову хвилю інформаційного тиску на місцеве населення. Зокрема, у Генічеську та на Арабатській стрілці силовики проводять рейди з примусового демонтажу супутникових антен у приватних домогосподарствах з метою їх подальшої заміни на російське пропагандистське телебачення «Русский мир».

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ПРОПАГАНДА

- У тимчасово окупованому Генічеському районі Херсонської області окупанти масово оформлюють на себе житлові будинки громадян України, які були змушені виїхати на підконтрольну Україні територію або за кордон.

**ДЯКУЄМО
ЗА УВАГУ!**

**НАШІ
КОНТАКТИ**

